

Bedre vejvedligeholdelse for færre penge

Kæmpe efterslæb på belægningsvedligeholdelse i kommunerne

Af udviklingschef Ole-Jan Nielsen, NCC Roads A/S
OJN@NCC.DK

Kommunerne har stigende fokus på, hvordan de får deres budgetter for vejvedligeholdelse til at række så langt som muligt.

De nye samarbejdsformer ”funktionskontrakter” og ”partnering” er farbare og attraktive veje til at få optimalt udbytte og kvalitet for pengene – uden at belaste kommunens økonomi over evne.

Ved funktionskontrakter indgår kommunen en kontrakt med en entreprenør om at vedligeholde vejnettet i typisk op til 15 år. Fordelen er, at kommunen får genoprettet vejene med det samme, men strækker betalingen over hele kontraktperioden. Disse funktionsudbud egner sig især til ukomplicerede vejnet på landet.

Partnering er en flerårig samarbejdsaftale på typisk 3 – 5 år med en asfaltentreprenør om vejvedligeholdelse. Samarbejdet er baseret på dialog og tillid. Partnering egner sig til komplicerede veje og gader i byerne, hvor vilkårene hele tiden ændrer sig.

Danske kommuner har i dag indgåede funktionskontrakter og partneringaftaler for mere end 1,5 mia. kroner.

FUNKTIONSKONTRAKTER

Få ordnet vejene nu! Og rul betalingen ud over flere år ...

De fleste kommuner kender problemet: Vejene trænger gevaldigt til at blive udbedret og vedligeholdt. Men økonomien rækker ikke til det lige nu. Det er en problematik, der bider sig selv i halen. For det er langt bedre købmandskab at få ordnet og vedligeholdt vejene her og nu – og løbende – før huller, revner og vejenes dårlige tilstand forværres yderligere. Ved at indgå en funktionskontrakt med en asfaltentreprenør kan kommunen få igangsat og løst opgaven uden at udhule kommunekassen.

Vejenes tilstand bliver forbedret

Asfaltentreprenøren påtager sig at vedligeholde kommunens vejbelægninger mv., så de til enhver tid opfylder de aftalte tilstandskrav i hele kontraktperioden. Det betyder, at asfaltentreprenøren ikke blot sørger for, at vejene hurtigt kommer op på den definerede kvalitetsstandard. Asfaltentreprenøren sikrer desuden, at de bliver løbende udbedret og vedligeholdt i hele kontraktperioden. Ligesom asfaltentreprenøren påtager os ansvaret for, at kommunens vejnet er i en betydelig bedre stand ved kontraktens afslutning end dens indgåelse.

Uvildigt vejeftersyn sikrer kvaliteten

Tilstandskravene bliver defineret ud fra en vurdering af skaderne på vejoverfladen ved et vejeftersyn. Der bliver normalt stillet forskellige krav ud fra skadesbilledet for hver vejklasse. Dels som et gennemsnit for hele vejklassen, og dels for hver enkel strækning. Herunder bliver der også fastlagt krav til maksimal lappeprocent, løbende udbedring af huller og opretning af lunger og sporkøring. Og vedligeholdte, stærke veje modstår selv hårde vintre ...

Vurderingen af skadesbilledet og de efterfølgende, løbende vejeftersyn bliver i reglen overladt til en uvildig tredjepart. Det giver rene linjer i samarbejdet og giver sikkerhed mod evt. uoverensstemmelser for begge parter.

Asfaltentreprenøren følger kommunens belægningspolitik

Kommunen definerer i udbuddet en belægningspolitik, som asfaltentreprenøren følger. Belægningspolitikken kan f.eks. indeholde en beskrivelse af, hvor overfladebehandling må og ikke må anvendes.

Asfaltentreprenøren forpligter sig til at anvende metoder og materialer, der lever op til kommunens belægningspolitik.

Hurtig udbedring. Løbende vedligeholdelse. Langsom ratebetaling!

Ved at indgå en funktionskontrakt med asfaltentreprenøren får kommunen udbedret og vedligeholdt vejnettet fra kontraktens start. Betalingen for arbejdet får kommunen imidlertid strakt ud i årlige, faste rater over hele kontraktperioden, fx i 15 år.

Den årlige, faste betalingssum reguleres naturligvis hvert år efter Danmarks Statistiks asfaltindeks.

Kontrakten bliver udformet med særlig fokus på kommunens budgetramme, størrelsen af de årlige ratebetalinger og udviklingen i asfaltpriser. Dette sikrer begge parter mod store økonomiske overraskelser undervejs.

PARTNERING

Optimér vejnettet via tæt samarbejde og fælles indsats

Ved traditionelle vejkontrakter sker det, at parterne går forbi hinanden: Entreprenørens leverede vedligeholdelse af vejene og slutresultatet står måske ikke mål med kommunens forventninger. De to parter kommer nemlig let til at fokusere på hver deres egne snævre interesser.

Hvis fokus er lav pris, kontrol, tidsfrister og bøder, er det vanskeligt at oparbejde et tæt samarbejde om at nå et fælles godt resultat. Derfor er den dialogbaserede samarbejdsform partnering mellem kommunen og asfaltentreprenøren et konstruktivt alternativ, der sikrer vedligeholdelse af vejene uden blindgyder. Med fuld valuta for kommunens penge.

Af stemte forventninger fra start til slut

Partnering sikrer fælles fodslag hele vejen og consensus om både processen og slutproduktet. Fordelen ved partnering er, at parterne sammen skaber et teambaseret og transparent miljø, hvor de i fællesskab optimerer processen og produktet gennem dialog, tillid og åbenhed – med tidlig inddragelse af alle parter kompetencer. På denne måde får begge parter afstemt og formuleret hinandens forventninger til hele processen. Hvad projektet og samarbejdet indebærer, hvordan det skal gribes an, og ikke mindst hvad der skal komme ud af det.

En velegnet løsning ved komplicerede vejnet og i byer

Partnering har sit udspring i byggeriet. Men asfaltentreprenørerne tilbyder også denne samarbejdsform inden for vejområdet. En forudsætning er normalt, at projektet er enten stort, langvarigt eller kompliceret. Der bør altid være et element af udvikling i projektet, for at det egner sig til partnering.

Fælles målsætning, aktiviteter og interesser

Kernen i partnering-projekter er, at de gennemføres ud fra: Fælles målsætninger, der involverer fælles aktiviteter, og som er baseret på fælles økonomiske interesser.

Fælles målsætninger med:

- Tidlig inddragelse af alle relevante parter
- Partneringaftale med underskrifter
- Hensigtserklæring med underskrifter
- Åben dialog om projektteamets sammensætning
- Aftale om konflikthåndtering

Fælles aktiviteter:

- Aktiv indsats for etablering af teamkultur
- Sammensætning af styregruppe og projektgruppe
- Partnering på vejen
- Opfølgning af mål undervejs

Fælles økonomiske interesser:

- Bygherren har oplyst sit rammebudget
- Fokus og åbenhed om projektøkonomien
- Alle aftalens parter opnår et tilfredsstillende resultat
- Åbenhed om økonomi, hvor hensigtsmæssigt
- Incitament-/bonusaftaler i stedet for bod og straf